

ВИСНОВОК

**Національного університету «Чернігівська політехніка»
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Тарчинця Олексія Сергійовича
на тему: «Стратегія нарощення інвестиційного потенціалу в
умовах антикризового управління національною економікою»
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки,
за спеціальністю 051 Економіка**

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науково-дослідними роботами.

Актуальність дослідження полягає у тому, що сучасна модель функціонування економічної системи України в умовах воєнного стану визначається посиленням деструктивних факторів, що зумовлює потребу в розробці та впровадженні дієвого інструментарію антикризового управління. За таких умов особливого значення набуває стратегічна важливість активізації інвестиційного потенціалу як базового драйвера мінімізації макроекономічної нестабільності та фундаменту для подальшого повоєнного відновлення національної економіки. В обставинах дефіциту бюджетних коштів та неможливості автономного подолання рецесії, зміцнення інвестиційної спроможності постає як головний засіб антикризового управління, покликаний нівелювати негативні економічні наслідки війни та протидіяти викликам глобальної геополітичної турбулентності. Значущість порушеного питання актуалізує формування цілісного теоретико-прикладного базису щодо розширення інвестиційного потенціалу, оскільки саме він слугує підґрунтям для розбудови інноваційної моделі розвитку економічної системи України.

Дисертаційна робота виконана в межах планів науково-дослідних робіт Національного університету «Чернігівська політехніка» за темою: «Формування організаційно-економічних засад запобігання загрозам сталого розвитку в умовах війни» (номер державної реєстрації 0122U201268, 2022-2026 рр.), у межах якої запропоновано концептуалізацію підвищення рівня інвестиційного потенціалу як інструменту антикризового управління економікою; переосмислено теоретико-прикладні засади управління інвестиційним потенціалом, що визначає ключовим завданням не лише визначення напрямів його відтворення, а й формування адаптивної системи діагностики та вимірювання його параметрів. Це створює підґрунтя для прийняття ефективних управлінських рішень у межах антикризової стратегії держави, спрямованої на збереження та нарощення економічної стійкості.

2. Метою дисертаційної роботи є поглиблення теоретико-методичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо формування стратегічних основ нарощення інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління національною економікою.

Для досягнення цієї мети в роботі поставлено такі **завдання**:

– визначити сутність інвестиційного потенціалу як економічної категорії та його роль в антикризовому управлінні національною економікою;

- охарактеризувати державне регулювання процесів формування та нарощення інвестиційного потенціалу;
- розробити методичні підходи до оцінки стану інвестиційного потенціалу національної економіки;
- проаналізувати макроекономічні чинники формування та нарощення інвестиційного потенціалу економіки України;
- оцінити сучасний стан інвестиційного потенціалу економіки України;
- ідентифікувати джерела нарощення інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління національною економікою;
- окреслити концептуальні основи підвищення рівня інвестиційного потенціалу як інструменту антикризового управління економікою;
- обґрунтувати стратегічні напрями нарощення інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління;
- запропонувати методичній інструментарій прогнозування інвестиційного потенціалу національної економіки для цілей антикризового управління.

3. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

Основні результати дослідження, які становлять його наукову новизну і виносяться на захист, полягають у наступному:

уперше:

- обґрунтовано концептуальну модель управління інвестиційним потенціалом економіки України з метою його нарощення на основі встановлення національних пріоритетів розвитку національної економіки, що являє собою гнучку динамічну систему поєднання таких структурних компонент, як: теоретико-методичні положення управління інвестиційним потенціалом; концептуальні засади стратегії державного управління інвестиційним потенціалом; аналіз факторів зовнішнього та внутрішнього впливу на інвестиційний потенціал національної економіки; принципи управління нарощенням інвестиційного потенціалу національної економіки; напрями удосконалення державного регулювання процесами формування і нарощення інвестиційного потенціалу (інституційний; фіскальний; монетарний; цифровий; соціальний); процес формування оптимальної структури інвестиційного потенціалу; моніторинг та оцінювання стану інвестиційного потенціалу національної економіки;

удосконалено:

- наукові положення щодо визначення функціонально-реляційної структури інвестиційного потенціалу, яка включає внутрішній потенціал (поєднує інтелектуально-інноваційний, підприємницький, фінансово-економічний субпотенціали), бар'єрний потенціал (охоплює нормативно-регуляторний, екологічно-регенеративний, репутаційно-іміджевий субпотенціали), трансмісійний потенціал (містить інформаційно-мережевий, логістично-мобільний, інституційно-сервісний субпотенціали) та відображає складну мережу прямих і зворотних зв'язків, де кожен елемент виконує свою специфічну трансформаційну роль в динамічній моделі функціонування;
- концептуальні засади функціонування інвестиційного потенціалу в системі антикризового управління, які були поглиблені шляхом конкретизації таких його

функцій, як акумуляція капіталу, алокація ресурсів, мультиплікація доходів, інституційна трансформація, санація та модернізація, а також відповідного інструментарію державного управління;

– обґрунтування стратегічних напрямів удосконалення державного регулювання процесів формування та нарощення інвестиційного потенціалу національної економіки шляхом формування відповідної матриці, яка ідентифікує для кожного напрямку ключові інструменти, об'єкти впливу, показники ефективності та ґрунтується на врахуванні загрози воєнного часу та перспектив подальшого повоєнного відновлення, а також необхідності подолання наслідків економічної кризи;

набули подальшого розвитку:

– понятійно-категоріальний апарат економічної науки шляхом уточнення дефініцій: «інвестиційний потенціал національної економіки», яку було запропоновано розглядати як динамічну, багаторівневу систему ендогенних ресурсів та інституційних спроможностей економічної системи, що визначає її здатність акумулювати, трансформувати та ефективно спрямовувати капітал у пріоритетні сфери розвитку; «антикризове управління національною економікою», яке було визначено, як стратегічно орієнтовану, багаторівневу систему управління, що базується на попередній діагностиці загроз та імплементації невідкладних і адаптивних інструментів, спрямованих на збереження критичних ресурсів економічної системи, стабілізацію її інвестиційного потенціалу та забезпечення керованого фазового переходу від функціонального виживання до комплексної інституційної реконструкції в умовах геополітичної та воєнної турбулентності; «державне регулювання процесів формування та нарощення інвестиційного потенціалу національної економіки» як цілеспрямованої діяльності органів державної влади, яка передбачає формування інституційно-правових умов та використання важелів впливу для мобілізації інвестиційних ресурсів ендогенного та екзогенного походження, перетворення їх в продуктивні активи та забезпечення високої ефективності функціонування економічної системи;

– методичний підхід до оцінки стану інвестиційного потенціалу національної економіки, що, на відміну від існуючих, передбачає ідентифікацію значень таких складових, як що характеризує стійкість економічного середовища та визначає основу інвестиційного потенціалу; субіндекс фінансової спроможності, який відображає внутрішню здатність економічної системи до розвитку та визначає рівень фінансової автономії національної економіки; субіндекс інвестиційної активності, передбачає надання характеристики фактичної реалізації інвестиційного потенціалу через оцінку стану трансформації фінансових ресурсів в матеріальні та нематеріальні активи; субіндекс інноваційного оновлення, що характеризує якість інвестиційного потенціалу та виражає перспективу розвитку національної економіки;

– стратегічні напрями нарощення інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління, а саме: запровадження інвестиційно-інноваційної моделі відтворення капіталу; інституціоналізація системи страхування та гарантування воєнно-політичних ризиків; формування цифрової інфраструктури управління інвестиційними активами; модернізація фіскально-монетарних

інструментів стимулювання інвестицій; відновлення та модернізація критичної інфраструктури; розвиток ринку капіталу та внутрішніх інвестицій.

4. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків рекомендацій підтверджується фундаментальними положеннями економічної теорії щодо інвестиційного потенціалу та його ролі в антикризовому управлінні національною економікою. Для досягнення визначених завдань дослідження в дисертаційній роботі було використано як загальнонаукові, так і спеціальні методи, а саме: ретроспективного аналізу; групування та узагальнення, діалектичного і системного підходів; аналізу та синтезу; інтегрального методу; графічного, схематичного, табличного способів відображення інформації; нормативно-правового методу. Аргументованість наукових положень дисертаційної роботи ґрунтується на використанні у процесі дослідження статистичної інформації, даних української та міжнародної статистики, нормативно-правових актах України.

5. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає в доведенні основних положень, викладених у дисертації, до рівня методичних розробок та практичних рекомендацій щодо формування стратегії нарощення інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління національною економікою. Результати дисертаційної роботи використовуються в діяльності: ТОВ «КУА «УАЙТ» (довідка про впровадження №130126/01 від 13.01.2026 р.), що сприяло мінімізації впливу інфляційних чинників та обмеженості ресурсів, забезпечуючи підґрунтя для стабілізації ринкових позицій компанії та формування передумов для повоєнного відновлення економіки; ТОВ «ФК «ОМЕГА ФІНАНС» (довідка про впровадження №26/01/26-1 від 26.01.2026) при використанні запропонованих у дисертаційному дослідженні підходів з метою зростання ефективності залучення, оцінювання та використання інвестиційних ресурсів в умовах підвищеної макроекономічної нестабільності; Агенції регіонального розвитку Чернігівської області (довідка про впровадження №42 від 20.03.2026) для стратегічних напрацювань в контексті нарощення інвестиційного потенціалу Чернігівського регіону; Національного університету «Чернігівська політехніка при розробці методичних матеріалів, а також під час проведення лекційних та практичних занять з навчальних дисциплін «Еколого-економічний аналіз інвестиційних проєктів» і «Моделювання та прогнозування розвитку соціально-економічних систем» (довідка № 203/08-723 від 23.04.2026р.).

6. Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати, що викладені в дисертації, оприлюднені на 10 міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: Multidisciplinary conference for young researchers «Sustainable Development in Wartime Ukraine and the World» (м. Прага, Чехія, 25 листопада 2022 р.), VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку» (м. Чернігів, 25 листопада 2022 р.), II Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених «Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі» (м. Чернігів, 21 квітня 2023 р.), XIII Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Юність

науки – 2023: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства» (м. Чернігів, 26-27 квітня 2023 р.), IX Міжнародній науково-практичній конференції «Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку» (м. Чернігів, 27 листопада 2023 р.), IV Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу» (м. Житомир, 09-10 листопада 2023 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічні пріоритети розвитку економіки, менеджменту, сфери обслуговування та права в умовах інтеграційних процесів» (м. Івано-Франківськ, 02-03 листопада 2023 р.), III Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених «Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі» (м. Чернігів, 19 квітня 2024 р.), X Міжнародній науково-практичній конференції «Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку» (м. Чернігів, 25 листопада 2024 р.), IV Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених «Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі» (м. Чернігів, 20 березня 2025 р.).

7. Повнота викладення основних наукових результатів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Основні результати дисертаційної роботи опубліковано в 17 наукових працях, серед яких: 1 стаття в іноземному науковому виданні, що входить до міжнародної наукометричної бази Scopus; 1 стаття, що включена до міжнародної наукометричної бази Web of Science; 6 статей у наукових фахових виданнях України, що входять до міжнародних наукометричних баз даних; 10 праць апробаційного характеру. Загальний обсяг публікацій – 7,38 друк. арк.; особисто автору належить – 4,28 друк. арк.

Статті в іноземних наукових виданнях:

1. Voznyi D., Garafonova O., Voinalovych I., Melnyk S., Zahorodnia K., Yankovoi R., & **Tarchynets O.** Competency-Oriented Management Model of Private Medical Institutions: Synergy of Business Leadership, Digital Transformation and Security. *Business Ethics and Leadership*. 2025. № 9(4), P. 180-194. DOI: [https://doi.org/10.61093/bel.9\(4\).180-194.2025](https://doi.org/10.61093/bel.9(4).180-194.2025) (1,7 ум. друк. арк.). (наукометрична база: SCOPUS). Особистий внесок: досліджено вплив діджиталізації на ефективність антикризового управління (0,25 ум. друк. арк.).

Статті в наукових фахових виданнях та виданнях, внесених до наукометричних баз даних:

2. **Tarchynets O.**, Sakun O., Marhasova V., Tarasiuk H., Vdovenko N., & Artemov S. The investment potential in the context of crisis management of the Ukraine economy. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2026. Vol. 1(66). P. 340–353. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.66.2026.5019> (1,2 ум. друк. арк.). (наукометрична база: Web of Science Core Collection). Особистий внесок: визначено сутність поняття інвестиційного потенціалу та уточнено його значення для антикризового управління національною економікою (0,25 ум. друк. арк.).

3. Тарчинець О.С. Роль інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління національною економікою. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Вип 19. Т.1 С.264-269. (0,56 ум. друк. арк.). DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.264-269>.

4. Artem Koldovsky, **Oleksii Tarchynets**. An assessment of Ukraine's investment potential in today's realities. *Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві*. Том 4 (50), 2023. С.16-24. (0,9 ум. друк. арк.). DOI: <https://doi.org/10.55643/ser.4.50.2023.536> Особистий внесок: досліджено сутність інвестиційного потенціалу як економічно категорії в контексті антикризового управління економікою країни та проведено аналіз його сучасного стану в Україні (0,5 ум. друк. арк.).

5. Решетняк Я.В., **Тарчинець О.С.** Корупція та фінансова безпека: аналіз наукового підґрунтя та системних взаємозв'язків. *Вісник Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Економіка*. 2023. Том 28. Випуск 4(98). С.46-55. (0,5 ум. друк. арк.). DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/4-98-7> . Особистий внесок: досліджено значення фінансово безпеки в контексті інвестиційної активності та забезпечення антикризового управління (0,25 ум. друк. арк.).

6. Тарчинець О.С. Використання інвестиційного потенціалу в системі антикризового управління національною економікою. *Економіка та підприємництво*. 2025. № 55. С. 106-115. (0,6 ум. друк. арк.). <http://doi.org/10.33111/EE.2025.55.TarchynetsO> .

7. Тарчинець О. Нарощення інвестиційного потенціалу для антикризового управління національною економікою. *Economic Synergy*. 2025. №. 4. С. 333–341. 2025. (0,52 ум. друк. арк.). DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2025-4-23> .

Опубліковані праці апробаційного характеру:

8. Marhasova V., **Tarchynets O.** Forming of investment potential for the crisis management of national economy. *Sustainable Development in Wartime Ukraine and the World: Multidisciplinary conference for young researchers* (November 25, 2022). Prague, Czech Republic, 2022. P.58-59. (0,1 ум. друк. арк.). Особистий внесок: досліджено особливості формування інвестиційного потенціалу (0,05 ум. друк. арк.).

9. Тарчинець О.С. Значення внутрішнього аудиту в системі антикризового управління. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку*: VIII Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 25 листопада 2022 р.): тези доповідей. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2022.С.77-79. (0,2 ум. друк. арк.).

10. Тарчинець О.С. Значення інвестиційного потенціалу в антикризовому управлінні економікою. *Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі*: збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених (м. Чернігів, 21 квітня 2023 р.). Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. С.381-384. (0,1 ум. друк. арк.).

11. Тарчинець О.С. Теоретичні аспекти інвестиційного потенціалу національної економіки. *Юність науки – 2023: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства*: збірник тез доповідей XIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 26-27 квітня 2023 р.). Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. С. 46-47. (0,1 ум. друк. арк.).

12. Тарчинець О.С. Нарощення інвестиційного потенціалу України задля повоєнного відновлення. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит*:

сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: IX Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 27 листопада 2023 р.): тези доповідей. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. С.125-127. (0,2 ум. друк. арк.).

13. Тарчинець О.С. Інвестиційний потенціал антикризового управління національною економікою: теоретичний аспект. *Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу*: тези виступів IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Житомир, 09-10 листопада 2023 р.). Житомирська політехніка, 2023. С.180-182. (0,2 ум. друк. арк.).

14. Тарчинець О.С. Інвестиційний потенціал антикризового управління національною економікою. *Стратегічні пріоритети розвитку економіки, менеджменту, сфери обслуговування та права в умовах інтеграційних процесів*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (ХДУ, 02-03 листопада 2023 р.) / за ред. А.І. Соловійова. Івано-Франківськ : ХДУ, 2023. С.314-318. (0,2 ум. друк. арк.).

15. Тарчинець О.С. An evaluation of Ukraine's capacity for investment. *Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі*: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених (м. Чернігів, 19 квітня 2024 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2024. С.90-91. (0,1 ум. друк. арк.).

16. Тарчинець О.С. Інвестиційні аспекти антикризового управління в національній економіці як фактор повоєнного відновлення. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку*: X Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 25 листопада 2024 р.): тези доповідей. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2024. С.166-167. (0,1 ум. друк. арк.).

17. Тарчинець О.С. Сутність і значення антикризового управління в національній економіці. *Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі*: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених (м. Чернігів, 20 березня 2025 р.). Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2025. С. 68-70. (0,1 ум. друк. арк.).

8. Загальний висновок

Дисертаційна робота Тарчинця Олексія Сергійовича на тему «Стратегія нарощення інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління національною економікою» є оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що стосується актуальної проблематики і містить оригінальні підходи до розв'язання теоретичних та практичних завдань щодо формування стратегії нарощення інвестиційного потенціалу національної економіки в умовах антикризового управління.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертації містять елементи наукової новизни, є повністю обґрунтовані та аргументовані і отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертаційного дослідження. Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішені повною мірою, мету дослідження досягнуто. Роботу виконано державною мовою.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Тарчинця Олексія Сергійовича відповідає спеціальності 051 Економіка та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), наукові публікації здобувача відповідають пункту 8 Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Дисертація Тарчинця Олексія Сергійовича на тему «Стратегія нарощення інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління національною економікою» може бути рекомендована до захисту у спеціалізовану вчену раду.

Головуюча
к.е.н., доц.

Наталія ШАДУРА-НИКИПОРЕЦЬ

15 травня 2026 р.

Підпис Н. Шадуро-Никипорець
засвідчую
Відділу кадрів М. Шадуро-Никипорець
« 05 » 2026 р.